

لگك اولياء

در آموزش كودكان

آموزش رنگها

با تفاوت رنگهای هم نام مثل سبزییره (چمنی) و سبز روشن آشنا کنیم .

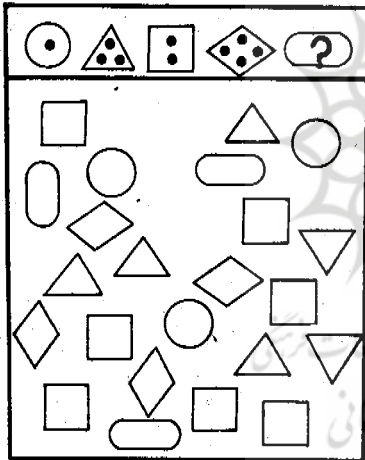
گذاشتن جعبهٔ مدادهای رنگی و کتابچههای نقاشی در اختیار کودکان برای آنان هم لذت بخش است و هم ارزش آموزش عملی دارد. از این فرصت در تمام سالهای تحصیل و به خصوص سالهای دبستانی باید به خوبی استفاده نمود . نگاه کردن - فهمیدن - به خاطر سپردن فکر کردن - صحبت کردن - آموختن - عمل کردن - دوباره تعریف کردن - به صورت خلاق

در کلاس اول ابتدائی باید تمام رنگهای اصلی (سیاه، سفید، قرمز، آبی و زرد) و بعضی از رنگهای ترکیبی مثل قهوه‌ای یا نارنجی و غیره را به کودک بیاموزیم . برای اینکار می توانیم از اشیائی که در اطراف کودک هستند شروع نمائیم مثلاً " از او بخواهیم رنگ میل ، قالی اتومبیل و سایر اشیائی که در اطراف او قرار دارند به ما بگویند . در مرحلهٔ بعدی کودک را

صحیح فکر کردن و صحیح صحبت کردن بسیار مفید است . در تمام مراحل بایستی با دقت مراقب آنان باشیم و آنان را در درک مطلب و به خصوص بیان مقصد از لحاظ بکار بردن کلمات مناسب راهنمایی نمائیم .

آموختن نام بعضی از اشکال هندسی قبل از تعریف و خواص آنها

برای آموختن مطالبی درباره مثلث ، دایره و . . . بهتر است دانش آموزان را به طریق زیر با نام اشکال هندسی آشنا کنیم. برای این منظور از تصاویر آنها به شرح زیر استفاده می کنیم :

پس از در اختیار گذاشتن تصویر از کودک سؤال می کنیم شکل اول که یک نقطه در داخل آن گذاشته شده اسمش را میدانی ؟ اگر جواب صحیح داد و گفت دایره تشویقش می کنیم و اگر اسم غیر صحیحی داد مثلاً "گفت "گردالی" اصلاحش می کنیم و اگر هم نمی دانست یادش می دهیم و سپس به او می گوئیم در تصویر زیر هرکجا که دایره می بیند یک نقطه در داخلش

فکر کردن - دوباره ساختن - بطور منظم عمل کردن - دریافتن و درک مطلب - به خاطر سپردن و . . . از مفاهیمی هستند که باید در کودکان دبستانی به طریق ساده و با تمرینات آسان و دقیقی ایجاد و آنان را وادار کنیم که با نظمی منطقی در زمینه های فسوق از خود عکس العمل نشان دهند مثلاً " برای به خاطر سپردن ، فکر کردن و صحبت کردن می توان به طرق زیر عمل نمود :

از کودک می پرسیم :

دیوار مقابل چه رنگی دارد ؟

اطاق نشین منزل شما چه رنگی دارد ؟

از آشپزخانه صحبت کن و . . .

ویا به خاطر تقویت حافظه او سؤالاتی

به این شرح مطرح می کنیم :

امروز از صبح تا به حال چکار کردی ؟

از دیروز چه به یاد داری ؟

از تعطیلات تابستانی چه خاطراتی

داری ؟ و . . .

برای وادار کردن کودک به نگاه کردن

فهمیدن ، فکر کردن ، صحبت کردن چنین عمل

می کنیم :

به کودک اشیاء مختلفی را نشان می دهیم

و از او می خواهیم درباره خواص آن اشیاء

برای ما صحبت کند :

کتاب کلفت است - دفترچه نازک است -

سکه گرد و سبک است - چکش سنگین است - آینه

گرد و صاف است - این خیابان پهن است . این

عکس رنگی است - این در برای

ورود اتومبیل مناسب نیست و . . .

این تمرینات هرچند ساده و ابتدائی می نماید

ولی برای تربیت کودکان در صحیح نگاه کردن

نوع جدولها برحسب قدرت فکری دانش -
آموزان می تواند سه شکلی و یا بیشتر باشد
ضمناً از این تمرین علاوه بر شناختن شکلهای
هندسی از مفاهیم دیگری مثل شمردن، دسته
بندی ، مقایسه کردن و امثال آن می توان
استفاده نمود. تمریناتی متنوع از این قبیل
قریحه ، توجه کردن و همچنین نیروی تمرکز
کودک را به کار می گیرد .

بادقت گوش دادن ، بخاطر سپردن، دوباره
تعریف کردن و بصورت خلاق فکر کردن

برای تربیت کودکان در ابعاد بالا می توان
به طریق زیر عمل نمود :

ابتدا داستانی را برای کودک می گوئیم و از
او می خواهیم با دقت گوش دهد و داستان را به
خاطر سپرده و دوباره تعریف کند و مطالبی را که
از داستان کم گفته (انداخته) به خاطرش می -

بگذارد . و بهمین ترتیب در مورد مثلث - مربع
ولوزی عمل می کنیم و اسامی این تصاویر را به
کودک می آموزیم تا به شکل پنجم می رسم
خواه و ناخواه کودک در باره نام او سؤال
می کند در اینجا به کودک توضیح می دهیم همه
اشکال نام مشخصی ندارند فقط بعضی از اشکال
که دارای شرایطی خاص هستند به نام مخصوصی
نامیده شده اند و لذا چون شکل پنجم نام
معینی نداشته در داخل آن علامت سؤال
گذارده ایم و سپس کودک در تصویر همان علامت
را در داخل شکلهای مربوطه می گذارد . این
تصویر و تصاویری مشابه با آن را می توان برای
کودکان کلاس دوم ابتدائی به کار برد در این
نوع تصاویر می توان از قلم های رنگی استفاده
نمود بدین ترتیب مثلاً همه دایره ها را قرمز
مثلثها را سبز ، مربعها را آبی و . . . بنمائیم .
که البته برای کودکان جالب تر خواهد بود .

داستان را با تنه داستان که خودشان ساخته بودند مقایسه کنند و پس از بررسیهای دقیق و تفکر و تعمق بگویند کدامیک بهتر است و چرا؟ این مرحله را که اصطلاحاً "آز شبایی می - گویند از مراحل عالی ذهن و از سطوح بالای یادگیری است (یادگیری از نظر طبقه بندی Bloom) و برای نوجوانان و جوانان مفید و آموزنده است .

آوریم و به این وسیله طبقه گوش دادن با دقت و به خاطر سپردن را به او می آموزیم و با تقویت خزانه لغاتش و به کار بردن صحیح لغات و عبارات او را در دوباره تعریف کردن داستان یاری می کنیم . این مرحله را برای کودکان ۸ - ۹ ساله عمل می کنیم ولی در مورد کودکان بزرگتر به مرحله دیگری وارد می شویم که آن مرحله تفکر خلاق است .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مركز جامع علوم انسانی

خلاصه آنکه - تشخیص رنگها ، اندازه ها شناخت اشکال مهم هندسی صحیح نگاه کردن درک مطلب کردن - صحبت کردن - تعریف کردن - با دقت و منظم عمل کردن - به خاطر سپردن - دوباره شناختن - فکر کردن - بصورت خلاق فکر کردن و . . . . از مفاهیمی هستند که باید کودکان دبستانی را با آنها آشنا نمود .

برای کودکان کلاس سوم به بالا قسمتی از یک داستان را که آنها نمی دانند تعریف می کنیم و بعداً به آنها فرصت می دهیم که بقیه داستان را خودشان ساخته و تکمیل کنند . روز بعد داستانی را که ساخته اند تعریف کنند از این طریق وادار به تخیل و ابداع و خلق مطلب تازه می گردند .

در مرحله بعد بقیه داستان را برای کودکان می گوئیم سپس از آنان می خواهیم که بقیه

